

Janusz Ostrowski^{1,2}, Katarina Derzsiová³, Natale Gaspare De Santo⁴, Bolesław Rutkowski^{2,5}

¹Zakład Historii Medycyny, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie

²Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego

³Laboratorium Nefrologiczne 1 i 4 Kliniki Internistycznej Szpitala Uniwersyteckiego im. L. Pasteura i Wydziału Medycznego Uniwersytetu P. Safarika w Koszycach, Słowacja

⁴Uniwersytet della Campania Luigi Vanvitelli w Neapolu, Włochy

⁵Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, Gdański Uniwersytet Medyczny

Poczet Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Część XXIV — Profesor Miroslav Mydlik

Honorary Members of the Polish Society of Nephrology. Part XXIV — Professor Miroslav Mydlik

ABSTRACT

This paper completes the 6-year-long series of publications on the honorary members of the Polish Society of Nephrology (PTN). The series included in the content of “Forum Nefrologiczne” has comprised alternate depictions of Polish and foreign distinctive figures enjoying this highest and respectable title awarded exclusively to outstanding individuals whose scientific work has been pushing the world of nephrology and the PTN forward. The previously-published paper presented professor Tomasz Szepietowski, the outstanding nephrologist, transplantologist and surgeon from Wrocław, Poland. This time, the 24th publication sets to shed light on the life and work of one of Czechoslovakia’s, and later Slo-

vakia’s, most renowned nephrologists: professor Miroslav Mydlik from Košice, Slovakia. M. Mydlik was not only characterised by remarkable knowledge of medicine but he was also known to be an extremely active researcher. Widely regarded as a friend by many of us, he visited Poland many a time. He participated in all the congresses of the International Association for the History of Nephrology held in Poland (Gdańsk, Toruń, Wieniec-Zdrój), as well as in the conference commemorating the 50th anniversary the first haemodialysis in Krakow. Miroslav Mydlik passed away in September this year in his home town of Košice.

Forum Nefrol 2018, vol 11, no 4, 293–297

Key words: Polish Society of Nephrology, honorary members, history of nephrology

Od początku stycznia 2013 roku, a więc już przez 6 lat, autorzy niniejszego opracowania, członkowie Sekcji Historycznej Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego (PTN), kontynuują publikowanie serii prac dotyczących członków honorowych PTN, przy okresowym wsparciu innych autorów zapraszanych do współpracy ze względu na bliskie relacje z opisywanymi postaciami. Jak już wielokrotnie wspominaliśmy, pierwszą omawianą przez nas postacią był Profesor Tadeusz Orłowski,

wybitny, można powiedzieć — legendarny, polski nefrolog i transplantolog. Bohaterem poprzedniej części cyklu był Profesor Tomasz Szepietowski, znany wrocławski internista, nefrolog, transplantolog, a także chirurg. Bohaterem ostatniej w tym roku pracy jest zaś kolejny zagraniczny uczonec, Profesor Miroslav Mydlik z Koszyc na Słowacji.

Profesor Mydlik był jedną z najznakomitszych słowackich osobowości medycznych drugiej połowy XX i początku XXI wieku.

Adres do korespondencji:
dr hab. Janusz Ostrowski
Centrum Medyczne Kształcenia
Podyplomowego
Zakład Historii Medycyny
ul. Kleczewska 61/63,
01–826 Warszawa
tel.: 54 412 96 00, faks: 54 412 96 10
e-mail: janusz.ostrowski@cmkp.edu.pl

Rycina 1. Profesor Miroslav Mydlik (ze zbiorów inż. Katariny Derzsiovej)

Był znakomitym lekarzem internistą i nefrologiem. Całe swoje życie poświęcił pracy, miał olbrzymi wpływ na rozwój czeskosłowackiej, a potem słowackiej medycyny, w tym nefrologii. Oprócz zawodowych miał także wiele zainteresowań pozamedycznych. Interesował się literaturą i sztuką. Był prawdziwym lekarzem humanistą. W przygotowaniu niniejszego opracowania brali także udział inż. Katarina Derzsiova z Koszyc na Słowacji oraz Profesor Natale Gaspare De Santo z Neapolu we Włoszech — osoby bardzo blisko związane z naszym, niestety nieżyjącym już Przyjacielem, Profesorem Miroslavem Mydlikiem (ryc. 1) [1, 2].

Profesor Miroslav Mydlik urodził się 21 lipca 1932 roku w Koszycach na Słowacji. W 1943 roku zaczął uczęszczać do I Gimnazjum Miejskiego w Koszycach, które ukończył, zdając maturę w 1951 roku. Następnie rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Karola w Pradze. Studia ukończył w 1957 roku, otrzymując tytuł lekarza. Bezpośrednio po studiach pracował na Oddziale Chorób Zakaźnych Regionalnego Narodowego Instytutu Zdrowia w Koszycach, w roku 1959 jako lekarz pierwszego kontaktu w Biel, a następnie jako lekarz domowy w Koszycach. Pracując już w I Klinice Chorób Wewnętrznych w Koszycach (1964), w styczniu 1966 roku powołał centrum dializacyjne i do 1992 roku był jego szefem. Obu metod dializy uczył się pod okiem wybitnych profesorów Jana Broda i Alberta Valka. Nieco wcześniej przeprowadził pierwszą biopsję nerek. W latach 1992–1997 był kierownikiem IV Kliniki Chorób Wewnętrznych w Szpitalu Uniwersyteckim Ludwika Pasteura Uniwersytetu Šafarika w Ko-

szycach, a w latach 1997–2003 — kierownikiem Kliniki Nefrologicznej. W 2003 roku przeszedł na emeryturę. W tym czasie kierował także Oddziałem Nefrologii i Dializy Podyplomowej Szkoły Lekarskiej w Bratysławie oraz pracował naukowo w Instytucie Medycyny Eksperymentalnej w Koszycach.

Profesor Miroslav Mydlik otrzymał I stopień specjalizacji z chorób wewnętrznych w 1961 roku, a II stopień — w roku 1964. W 1973 roku jako pierwszy na Słowacji uzyskał specjalizację w dziedzinie nefrologii. Doktorat obronił na Uniwersytecie Karola w Pradze w 1984 roku, a habilitację uzyskał w 1990 roku, po czym w 1992 roku z rąk prezydenta Vaclava Havla otrzymał tytuł profesora.

Poza pełnieniem funkcji czysto zawodowych zajmował także ważne stanowiska na uczelniach, w instytucjach zawodowych i ministerialnych na Słowacji. W latach 1990–2002 był Przewodniczącym Towarzystwa Lekarskiego w Koszycach, w latach 1994–1997 Prorektorem Uniwersytetu Šafarika w Koszycach, a w latach 1997–2007 Głównym Specjalistą w dziedzinie Nefrologii przy Ministrze Zdrowia Republiki Słowackiej. Jako Przewodniczący Towarzystwa Lekarskiego zorganizował kilkadziesiąt konferencji naukowo-szkoleniowych dla lekarzy pierwszego kontaktu [3].

Profesor Miroslav Mydlik był autorem i współautorem ponad 450 prac, w tym oryginalnych, opublikowanych w krajowych i międzynarodowych czasopismach medycznych. Wśród tych opracowań są także rozdziały w podręcznikach, a także monografie. Do najważniejszych z nich należy książka zatytułowana *Historia Szpitala Uniwersyteckiego im. Ludwika Pasteura w Koszycach*, wydana w 2013 roku, a także pierwsza słowacka, licząca blisko 900 stron, monografia *Nefrologia*, wydana w roku 2004. Profesor zaprezentował także blisko 800 prac w czasie krajowych i międzynarodowych konferencji nefrologicznych w Europie, Stanach Zjednoczonych, Południowej Ameryce i Azji. W latach 1970–2012 był organizatorem wielu konferencji nefrologicznych w byłej Czechosłowacji, a następnie na Słowacji, w których brali udział zagraniczni uczestnicy. Oprócz tego w 1994 roku był profesorem gościnnym Uniwersytetu w Brukseli w Belgii. Do głównych naukowych zainteresowań Profesora Mydlika należy zaliczyć przede wszystkim nefrologię kliniczną, w tym ostrą i przewlekłą niewydolność nerek oraz zmiany metaboliczne w przewlekłej niewydolności nerek, zagadnienia związane z hemodializą, plazmaferezą,

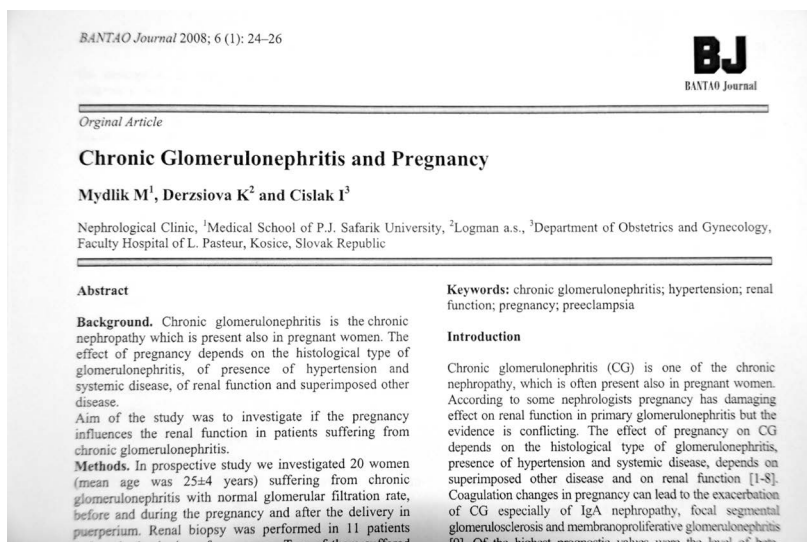
►►Obu metod
dializy uczył się pod
okiem wybitnych
profesorów
Jana Broda
i Alberta Valka◄◄

hemoperfuzją i ostrymi zatruciami, a także biochemię kliniczną. W okresie swojej aktywnej pracy zawodowej zdobył olbrzymie doświadczenie, lecząc 1300 pacjentów poddanych biopsji nerki, 1500 chorych poddawanych terapii nerkozastępczej i blisko 400 osób zatrutych różnymi związkami toksycznymi (ryc. 2–5) [4–7].

Ważny okres pracy Profesora Mirosława Mydlika przypadła na okres, kiedy partia komunistyczna odgrywała czołową rolę we wszystkich instytucjach Czechosłowacji, nie wyłączając wyższych uczelni. Profesor nigdy nie wstąpił do partii i z tego powodu rozwój jego kariery naukowej był znacząco utrudniony. Publikowanie w zagranicznych czasopiśmiech było w tej sytuacji praktycznie niemożliwe. Praca habilitacyjna Profesora z końca lat 70. ubiegłego wieku nie była rozpatrywana przez Radę Naukową Uniwersytetu, niemożliwa była też promocja na stanowisko docenta chorób wewnętrznych. Dopiero po rewolucji w 1990 roku osiągnięcia naukowe Profesora Mydlika zostały docenione.

Był także członkiem komitetów redakcyjnych krajowych i zagranicznych czasopism medycznych. Do najważniejszych z nich należą czeskie „Aktuality v nefrologii”, słowackie „Journal Monitor Medicíny”, bułgarskie „Journal Actual Nephrology”, a także dwa czasopisma polskie: „Przegląd Lekarski” i „Nefrologia i Dializoterapia Polska”. Był również członkiem wielu medycznych towarzystw naukowych, Sekcji Nefrologicznej Towarzystwa Internistów Słowackich, a następnie Słowackiego Towarzystwa Nefrologicznego (STN), Międzynarodowego Towarzystwa Historii Nefrologii (IAHN, *International Association for the History of Nephrology*), Europejskiego Towarzystwa Profesorów Emerytów (EAPE, *European Association of Professors Emeriti*), Europejskiego Towarzystwa Sztucznych Narządów (ESAO, *European Society for Artificial Organs*) czy Europejskiego Towarzystwa Nefrologicznego — Europejskiego Towarzystwa Dializy i Transplantacji (ERA-EDTA, *European Renal Association — European Dialysis and Transplant Association*). W IAHN, STN i EAPE pełnił funkcję członka zarządu. W wielu towarzystwach otrzymał zaszczytny tytuł członka honorowego. Do towarzystw naukowych, które uhonorowały Profesora Mydlika tym tytułem, należą Polskie Towarzystwo Nefrologiczne (PTN), Słowackie Towarzystwo Lekarskie i Czeskie Towarzystwo Nefrologiczne.

Za swoje wybitne osiągnięcia medyczne otrzymał także wiele nagród i wyróżnień.

Rycina 2. Strona tytułowa pracy opublikowanej w „Seminars in Nephrology” z 2004 roku

Rycina 3. Profesor Mirosław Mydlik w czasie Kongresu IAHN w Toruniu w 2010 roku. Po prawej stronie Prof. August Heidland (fot. Janusz Ostrowski)

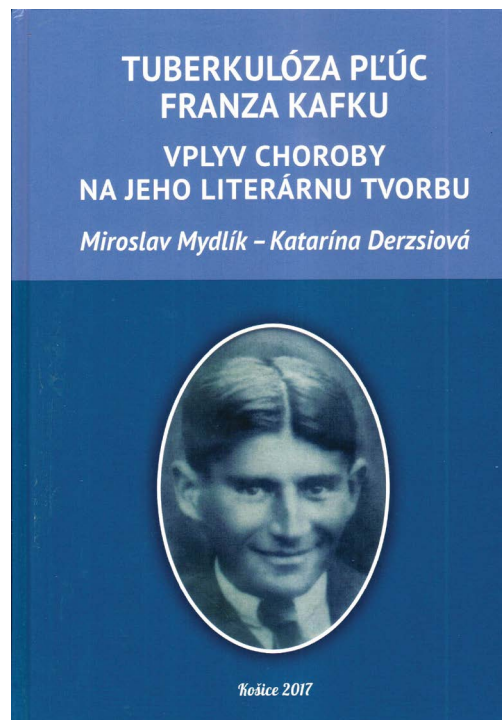

Rycina 4. Profesor Mirosław Mydlik w czasie wykładu podczas konferencji nefrologicznej w Taorminie we Włoszech w 2012 roku (fot. Janusz Ostrowski)

▶▶ W 2015 roku
znalazł się także
w Galerii Chwały
Słowackiej
Medycyny◀◀

Rycina 5. Profesor Miroslav Mydlík podczas wykładu w czasie konferencji nefrologicznej z okazji 70. urodzin Prof. Bolesława Rutkowskiego w Lidzbarku Warmińskim (fot. Janusz Ostrowski)

Rycina 6. Okładka ostatniej książki współautorstwa Profesora Miroslava Mydlíka

Do najważniejszych należą: Medal Purkyniego Czechosłowackiego Towarzystwa Lekarskiego, *International Distinguished Medal* od Na-

tional Kidney Foundation, Medal Uniwersytetu w Messynie, Medal *Sigillo Magno* Uniwersytetu w Bolonii, Medal *Golden Kidney* Słowackiego Towarzystwa Nefrologicznego, Medal Towarzystwa Nefrologicznego Południowych Włoch, Złoty Medal J.P. Šafárika Uniwersytetu w Koszycach, nagroda za całokształt wkładu w rozwój nauk medycznych i biologicznych. W 2015 roku znalazł się także w Galerii Chwały Słowackiej Medycyny. Profesor nie tylko sam otrzymywał wyróżnienia. Ze względu na swoją szeroką i owocną współpracę z zagranicznymi naukowcami występował też z wnioskami o nagrody i wyróżnienia dla wybitnych nefrologów o światowej sławie. Był inicjatorem przyznawania tytułów doktora *honoris causa* Uniwersytetu Šafárika w Koszycach takim uczonym, jak: Shaul Massry i Joel Kopple z USA, Horst Klinkmann z Niemiec, Francisek Kokot z Polski czy Natale Gaspare De Santo, Guido Bellinghieri i Vittorio Bonomini z Włoch. Większość spośród wymienionych jest także członkami honorowymi PTN [8].

Medycyna nie stanowiła jedyne go zajęcia Profesora Mydlíka, który bardzo interesował się światową literaturą, teatrem, muzyką klasyczną, historią Egiptu, Grecji i Włoch, a także historią medycyny. Na tym polu również miał bardzo duże osiągnięcia. Spośród pisarzy największe zainteresowanie Profesora wzbudzał Franz Kafka; trwało to od roku 1963, kiedy to podczas poddyplomowych studiów w Pradze dowiedział się o słynnym autorze i jego chorobie, gruźlicy płuc, oraz o częstych pobytach Kafki w sanatoriach tatrzańskich. Zwiedził wszystkie miejsca pobytu Kafki. W 2001 roku doprowadził do odsłonięcia pomnika Franza Kafki w Tatrzańskich Matliarach w Wysokich Tatrach, a także zorganizował osiem sympozjów medyczno-literackich poświęconych Kafce w Tatrzańskiej Łomnicy w latach 2001–2014. W 2017 roku zorganizował też spotkanie medyczno-literackie w Kieżmarku z okazji wydania książki autorstwa własnego i Kataríny Derzsiovej, zatytułowanej *Lung tuberculosis of Franz Kafka. The influence of diseases on his literary work* (ryc. 6) [9, 10]. W czasie ostatniego pobytu w Polsce w maju 2017 roku, z okazji 10. Kongresu Międzynarodowego Towarzystwa Historii Medycyny w Wieńcu-Zdroju, poza czynnym uczestnictwem w tym wydarzeniu Profesor Mydlík zainteresował się także historią miejsca kongresu, zabytkową gotycką katedrą wrocławską, doбором repertuaru i wykonaniem koncertu muzyki klasycznej oraz wystawą prac prof. Grzegorza Bieniasa o tematyce nefrologicznej. Podobne zainteresowania okazywał

podczas swoich pobytów w Gdańsku, Toruniu, Krakowie i Lidzbarku Warmińskim, a także w każdym innym miejscu na świecie (ryc. 7).

Od 2016 roku Profesor Mydlik ciężko chorował. Na początku roku 2018 jego stan zdrowia się pogorszył i Profesor był leczony w Centrum Geriatrii św. Łukasza. Zmarł 6 września 2018 roku w Koszycach po ciężkiej chorobie. Tam też 11 września został pochowany na Cmentarzu Publicznym. W uroczystościach pogrzebowych brała udział cała społeczność uniwersytecka, pracownicy szpitala uniwersyteckiego, a także wdzięczni pacjenci, którym Profesor poświęcał najwięcej czasu. Mowy pożegnalne wygłosiło wielu prominentnych przedstawicieli różnych środowisk. Całe środowisko medyczne — głównie nefrologiczne — byłej Czechosłowacji, obecnej Słowacji, a także europejskie i światowe poniosło na zawsze wielką stratę w osobie swojego wybitnego przedstawiciela, znakomitego lekarza i naukowca, przyjaciela i współpracownika.

Rycina 7. Profesor Miroslav Mydlik (pierwszy z prawej) w czasie 10. Kongresu IAHN w Wieniec-Zdroju k. Włocławka w 2017 r. Od lewej: inż. Katarina Derzsiova, prof. Horst Klinkmann (fot. Janusz Ostrowski)

Doświadczenie to stało się także udziałem autorów niniejszego opracowania.

STRESZCZENIE

Obecna publikacja kończy trwający już 6 lat cykl publikacji dotyczących członków honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego (PTN). Co kwartał na łamach „Forum Nefrologicznego” autorzy serii naprzemiennie przedstawiają biografie polskich i zagranicznych uczonych, którzy uzyskali ten zaszczytny tytuł. Warto zaznaczyć, że jest on najwyższym wyróżnieniem będącym w dyspozycji Towarzystwa i otrzymują go jedynie osoby odznaczające się wybitnymi osiągnięciami naukowymi przyczyniającymi się do rozwoju PTN. Bohaterem ostatniej, XXIII części był Profesor Tomasz Szepletowski, wybitny wrocławski nefrolog, transplantolog i chirurg. W tej części prezentujemy życie i przebieg pracy zawodowej jednego

z najznakomitszych nefrologów czechosłowackich, później słowackich, Profesora Miroslava Mydlika z Koszyc na Słowacji. Profesor Mydlik był osobą wyróżniającą się rozległą wiedzą medyczną i ogromną aktywnością naukową. Wielokrotnie przebywał w Polsce i był przyjacielem wielu spośród nas. Uczestniczył we wszystkich kongresach Międzynarodowego Towarzystwa Historii Nefrologii, odbywających się w Polsce (Gdańsk, Toruń, Wieniec-Zdrój), a także brał udział w konferencji związanej z 50-leciem wykonania pierwszej hemodializy w Krakowie. Zmarł we wrześniu tego roku w Koszycach.

Forum Nefrol 2018, tom 11, nr 4, 293–297

Słowa kluczowe: Polskie Towarzystwo Nefrologiczne, członkowie honorowi, historia nefrologii

1. Ostrowski J., Rutkowski B. Poczet Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Część I — Profesor Tadeusz Orłowski. *Forum Nefrol.* 2013; 1: 71–75.
2. Ostrowski J., Klinger M., Rutkowski B. Poczet Członków Honorowych Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Część XXIII — Profesor Tomasz Szepletowski. *Forum Nefrol.* 2018; 3: 225–230
3. De Santo N.G., Derzsiova K. Professor Miroslav Mydlik (Košice 1932–2018) — The scientist, the teacher and the man. *Obituary in the ERA-EDTA*; <http://web.era-edta.org/obituaries>.
4. Mydlik M., Derzsiova K., Rącz O. i wsp. Vitamin E-coated dialyzer and antioxidant defense parameters: three-month study. *Semin. Nephrology* 2004; 6: 525–531.
5. Ostrowski J., Rutkowski B. 7 Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Historii Nefrologii w Toruniu. *Nefrol. Dial. Pol.* 2010; 3: 164–166.
6. Sak J. 10th Congress of the International Association for the History of Nephrology (IAHN), Wieniec-Zdrój k. Włocławka, 25–28 maja 2017 r. *Arch. Hist. Fil. Med.* 2016; 79: 89–90.
7. Mydlik M., Derzsiova K. Správa z X. Kongresu medzinárodnej spoločnosti pre históriu v nefrologii (IAHN), 25.–28. mája 2017, Wieniec-Zdrój, Włocławek, Polsko. *Aktuality v Nefrologii* 2017, 3: 165–168.
8. Derzsiova K. Curriculum vitae of Professor Miroslav Mydlik, MD, DSc. *Materiál nepublikovaný.*
9. Mydlik M., Derzsiova K. Lung tuberculosis of Franz Kafka. The impact of the disease on his literary work. *LAGARTO, Košice* 2017.
10. Mydlik M., Derzsiova K. The disease of Franz Kafka. *Prague Medical Report* 2005; 3: 307–313.

Piśmiennictwo